Samling af Afgørelser

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT
P. CRUZ VILLALÓN
fremsat den 21. marts 2013[1]

Sagerne C-625/11 P og C-626/11 P

Polyelectrolyte Producers Group GEIE (PPG),
SNF SAS
mod

Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA)

»Appel — annullationssøgsmål — antagelse til realitetsbehandling — sag anlagt for tidligt — sag anlagt for sent — artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder — ret til en effektiv domstolsbeskyttelse — Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA) — forordning (EF) nr. 1907/2006 — artikel 57 og 59 — stoffer, der kræver godkendelse — identificering af acrylamid som særligt problematisk stof — optagelse på kandidatlisten — offentliggørelse af listen på ECHA's hjemmeside — søgsmålsfrister — fristens begyndelsestidspunkt — artikel 102, stk. 1, i Rettens procesreglement — præklusion«

1. Gennem appeller i begge sager, som behandles samlet i nærværende forslag til afgørelse, anmodes Domstolen om at tage stilling til en helt særlig situation. Samme part har nemlig anlagt to annullationssøgsmål mod en og samme afgørelse fra Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA), hvorefter et stof, acrylamid, identificeres som særligt problematisk, hvilket medførte, at Den Europæiske Unions Ret afsagde to kendelser om afvisning, nemlig Rettens kendelser af 21. september 2011, PPG og SNF mod ECHA (sag T-1/10, herefter »den anfægtede kendelse i sag T-1/10«), og PPG og SNF mod ECHA (sag T-268/10, herefter »den anfægtede kendelse i sag T-268/10«) (herefter samlet »de anfægtede kendelser«), hvor den første blev afvist som værende for tidligt anlagt og den anden som værende for sent anlagt.

2. Ved to særskilte appeller har sagsøgerne i de to sager for Retten anmodet Domstolen om at ophæve de pågældende kendelser, idet de navnligt påberåber sig en tilsidesættelse af deres ret til en effektiv domstolsbeskyttelse, og idet de er af den opfattelse, at fastslåelsen såvel af, at den første sag er for tidligt anlagt, som af, at den anden er for sent anlagt, er behæftet med retlige fejl.

3. Ifølge den relevante lovgivning i de to sager, nemlig artikel 59, stk. 10, i forordning (EF) nr. 1907/2006[2], skal den pågældende afgørelse fra ECHA offentliggøres på ECHA's hjemmeside.

4. Domstolen skal derfor for det første indledningsvis og for første gang undersøge en af de beslutningsprocesser, der blev indført ved bestemmelserne i forordning nr. 1907/2006 med henblik på at fastslå, om de retsakter, der vedtages inden for rammerne af den nævnte procedure, udgør retsakter, der af de berørte erhvervsdrivende kan anfægtes i henhold til artikel 263 TEUF. Den skal dernæst

1 — Originalsprog: fransk.

2 — Europa-Parlamentets og Rådets forordning af 18.12.2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), om oprettelse af et europæisk kemikalieagentur og om ændring af direktiv 1999/45/EF og ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1488/94 samt Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissionens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF, EUT L 396, s. 1.

undersøge spørgsmålet om, hvorvidt artikel 263 TEUF, således som Retten fastslog i sag T-1/10, er til hinder for, at en sagsøger anlægger et annullationssøgsmål mod en retsakt, der er vedtaget ved afslutningen af den nævnte beslutningsproces og offentliggjort på internettet, så snart sagsøgeren får kendskab til den pågældende retsakt, og således inden retsakten er offentliggjort i overensstemmelse med de foranstaltninger, der er fastsat i forordning nr. 1907/2006.

5. Domstolen anmodes for det andet, ligeledes for første gang, om at udtale sig om beregningsmåden for frister for anlæggelse af søgsmål til prøvelse af retsakter, der udelukkende offentliggøres på internettet, eller nærmere bestemt for hvilke det er fastlagt, at de ikke er genstand for en egentlig offentliggørelse, men blot en offentliggørelse på internettet. Den skal nærmere bestemt svare på, om artikel 102, stk. 1, i Rettens procesreglement, der fastsætter, at fristen for anlæggelse af søgsmål til prøvelse af retsakter, der offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*, først begynder at løbe fra udløbet af fjortendedagen efter datoen for denne offentliggørelse, kan finde anvendelse i forbindelse med offentliggørelse af retsakter på internettet.

I – Retsforhandlingerne ved Retten og de anfægtede kendelser

A – *Baggrunden for de to sager ved Retten*

6. De to annullationssøgsmål, der er genstand for appel, skyldes begge en afgørelse, hvor ECHA, i henhold til artikel 59 i forordning nr. 1907/2006, har optaget acrylamid, som er et stof, der vurderes at være særligt problematisk, på listen over stoffer, der var identificeret med henblik på senere at blive optaget i bilag XIV til forordning nr. 1907/2006 [3].

7. Det fremgår af de anfægtede kendelser, at Polyelectrolyte Producers Group GEIE er en brancheorganisation, der repræsenterer producenter og/eller importører af polyelektrolytter, polyacrylamid og/eller andre polymerer, der indeholder acrylamid, og som blandt sine medlemmer tæller SNF SAS [4].

8. Den 25. august 2009 sendte Kongeriget Nederlandene ECHA et dossier vedrørende identifikation af acrylamid som et kræftfremkaldende og mutagent stof, som opfylder kriterierne i artikel 57, litra a) og b), i forordning nr. 1907/2006, og som det mente burde optages på kandidatlisten med henblik på optagelse i den pågældende forordnings bilag XIV, der indeholder en fortegnelse over stoffer, der kræver godkendelse.

9. Den 27. november 2009 opnåede Medlemsstatsudvalget, der var forelagt sagsmappen i henhold til artikel 59, stk. 7, i forordning nr. 1907/2006, enstemmighed om identifikationen af acrylamid som et særligt problematisk stof med henvisning til, at acrylamid opfylder kriterierne i forordningens artikel 57, litra a) og b).

10. Den 7. december 2009 udsendte ECHA en pressemeddelelse, hvori det meddelte, dels at Medlemsstatsudvalget enstemmigt var nået til enighed, dels at kandidatlisten ville blive opdateret i januar 2010.

11. Den 22. december 2009 traf direktøren for ECHA afgørelse ED/68/2009 om offentliggørelse den 13. januar 2010 af den opdaterede kandidatliste, der omfattede acrylamid.

3 — Herefter »kandidatlisten«.

4 — Herefter »SNF«.

B – *De to tvister for Retten*

12. Det er under disse omstændigheder, at appellanterne anlagde de to søgsmål i sag T-1/10 og sag T-268/10.

13. Ved en første stævning, indleveret den 4. januar 2010 i sag T-1/10, som er genstand for appellen i sag C-626/11 P, anlagde appellanterne sag med påstand om »annullation af ECHA's afgørelse, hvorefter acrylamid i henhold til artikel 59 i forordning nr. 1907/2006 identificeres som et stof, der opfylder kriterierne i forordningens artikel 57«[5]. Ved et særskilt dokument indleveret den 5. januar 2010 indgav SNF ligeledes begæring, registreret under T-1/10 R, om udsættelse af gennemførelsen af den anfægtede afgørelse.

14. Ved kendelse af 11. januar 2010 imødekom Rettens præsident foreløbig anmodningen om udsættelse af gennemførelse.

15. Den 13. januar 2010 udsendte ECHA en ny pressemeddelelse, hvoraf fremgik, at 14 stoffer skulle indskrives på kandidatlisten, og at optagelsen af acrylamid skulle stilles i bero indtil videre i overensstemmelse med kendelsen om udsættelse af 11. januar 2010.

16. Den 18. marts 2010 fremsatte ECHA en formalitetsindsigelse i sag T-1/10.

17. Ved kendelse afsagt af Rettens præsident den 26. marts 2010 blev SNF's begæring om foreløbige forholdsregler ikke taget til følge, og afgørelsen om sagens omkostninger blev udsat.

18. Den 30. marts 2010 offentliggjorde ECHA på sin hjemmeside den opdaterede kandidatliste, hvorpå acrylamid blev nævnt.

19. Ved en anden stævning, indleveret den 10. juni 2010, i sag T-268/10, som er genstand for appellen i sag C-625/11 P, anlagde appellanterne sag med påstand om »annullation af ECHA's afgørelse, offentliggjort den 30. marts 2010, hvorved acrylamid blev identificeret som et stof, der opfylder kriterierne i artikel 57 i forordning nr. 1907/2006, og hvorved acrylamid blev optaget på kandidatlisten«[6].

20. Den 5. november 2010 fremsatte ECHA en formalitetsindsigelse i sag T-268/10. Den 18. januar 2011 indleverede ECHA et supplerende indlæg vedrørende formalitetsindsigelsen.

C – *Den anfægtede kendelse i sag T-1/10 (søgsmål, der er erklæret for for tidligt anlagt)*

21. Ved den anfægtede kendelse i sag T-1/10 gav Retten ECHA medhold i dens formalitetsindsigelse og afviste følgelig appellanternes søgsmål. Den pålagde ligeledes, på den ene side, sidstnævnte til at bære deres egne omkostninger og betale de af ECHA afholdte omkostninger og, på den anden side, Kongeriget Nederlandene og Europa-Kommissionen at bære deres egne omkostninger. Endelig pålagde Retten SNF at betale omkostningerne i forbindelse med sagen om foreløbige forholdsregler.

22. Retten fandt i det væsentlige, at acrylamid på tidspunktet for stævningens indlevering, den 4. januar 2010, endnu ikke var optaget på kandidatlisten. Ganske vist havde Medlemsstatsudvalget enstemmigt truffet afgørelse om identifikation af acrylamid som et særligt problematisk stof, og direktøren for ECHA havde besluttet at optage stoffet på kandidatlisten. Denne afgørelse skulle imidlertid først træde i kraft den 13. januar 2010[7]. Derfor var den af appellanterne anfægtede beslutning på tidspunktet for

5 — Præmis 8 i den anfægtede kendelse i sag T-1/10.

6 — Præmis 11 i den anfægtede kendelse i sag T-268/10.

7 — Præmis 45 i den anfægtede kendelse i sag T-1/10.

indleveringen af stævningen ikke bestemt til at afføde retsvirkninger over for tredjemand [8]. Eftersom kandidatlisten udelukkende fremgår af ECHA's hjemmeside, er det først ved optagelsen på denne liste, som offentliggøres på den pågældende hjemmeside, at den retsakt, hvorved et stof identificeres som særligt problematisk, er bestemt til at afføde retsvirkninger [9].

D – *Den anfægtede kendelse i sag T-268/10 (søgsmål, der er erklæret for for sent anlagt)*

23. Med den anfægtede kendelse i sag T-268/10 gav Retten ECHA medhold i den af denne principalt nedlagte afvisningspåstand, som ECHA havde rejst i sin formalitetsindsigelse, om manglende overholdelse af søgsmålsfristen, og afviste følgelig appellanternes søgsmål. Retten pålagde ligeledes, på den ene side, sidstnævnte at bære deres egne omkostninger og betale de af ECHA afholdte omkostninger og, på den anden side, Kongeriget Nederlandene og Kommissionen at bære deres egne omkostninger.

24. Retten fastslog, at den anfægtede afgørelse, dvs. afgørelsen om at identificere acrylamid som et stof, der opfylder kriterierne i artikel 57 i forordning nr. 1907/2006, hvorved acrylamid optages på kandidatlisten [10], var blevet offentliggjort af ECHA på dennes hjemmeside den 30. marts 2010 i overensstemmelse med den forpligtelse, der påhvilede denne i medfør af artikel 59, stk. 10, i forordning nr. 1907/2006 [11], og at søgsmålsfristen i forhold til denne udløb den 9. juni 2010 [12]. Da søgsmålet blev anlagt den 10. juni 2010, var det anlagt for sent [13], og da appellanterne hverken havde påberåbt sig, at der forelå omstændigheder, som ikke kunne forudses, eller force majeure [14], fandt Retten, at søgsmålet skulle afvises [15].

25. Retten tilføjede ligeledes efter at have fastslået, at søgsmålet ikke var rettidigt anlagt, at appellanterne ikke kunne påberåbe sig en eventuel undskyldelig fejltagelse [16].

II – Retsforhandlingerne ved Domstolen og parternes påstande

26. Sagsøgerne i de to sager for Retten har indgivet appel mod de anfægtede kendelser, den første, registreret den 6. december 2011 under nr. C-625/11 P, mod den anfægtede kendelse i sag T-268/10, der fastslog, at sagen var anlagt for sent, den anden, registreret under nr. C-626/11 P, mod den anfægtede kendelse i sag T-1/10, der fastslog, at sagen var anlagt for tidligt.

27. Ved skrivelser indleveret den 23. december 2011 har Kongeriget Nederlandene, der har interveneret til støtte for ECHA i de to sager for Retten, erklæret, at det opretholder sin støtte i appelsagerne, uden dog at ønske at tilføje nye skriftlige oplysninger.

28. Appellanterne, appelinstævnte samt Kommissionen afgav mundtlige indlæg under retsmødet, der var fælles for de to sager og blev afholdt den 14. december 2012, hvor de blev opfordret til at tage stilling til relevansen af præmis 8 i dom af 19. september 1985, Hoogovens Groep mod Kommissionen [17], med henblik på appellen i sag C-626/11 P.

8 — Ibidem, præmis 41 og 46.
9 — Ibidem, præmis 50.
10 — Præmis 11 i den anfægtede kendelse i sag T-268/10.
11 — Ibidem, præmis 31.
12 — Ibidem, præmis 39.
13 — Ibidem, præmis 40.
14 — Ibidem, præmis 42.
15 — Ibidem, præmis 43.
16 — Ibidem, præmis 41.
17 — Forenede sager 172/83 og 226/03, Sml. s. 2831.

29. Appellanterne har i appelsagen C-625/11 P nedlagt følgende påstande:

— Den anfægtede kendelse i sag T-268/10 ophæves.

— Den anfægtede afgørelse annulleres.

— Subsidiært hjemvises sagen til Retten med henblik på realitetsbehandling af appellanternes annullationssøgsmål.

— Indstævnte tilpligtes at betale de i sagen for Domstolen og de i sagen for Retten afholdte omkostninger.

30. ECHA har nedlagt følgende påstande:

— Appellen forkastes.

— Appellanterne tilpligtes at betale sagens omkostninger.

31. Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Appellen forkastes.

— Appellanterne tilpligtes at betale sagens omkostninger.

32. I appellen i sag C-626/11 P har appellanterne nedlagt følgende påstande:

— Den anfægtede kendelse i sag T-1/10 ophæves.

— Den anfægtede afgørelse annulleres.

— Subsidiært hjemvises sagen til Retten med henblik på realitetsbehandling af appellanternes annullationssøgsmål.

— Indstævnte tilpligtes at betale de for Domstolen og de for Retten afholdte omkostninger.

33. ECHA har nedlagt følgende påstande:

— Appellen forkastes.

— Appellanterne tilpligtes at betale sagens omkostninger.

34. Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Appellen forkastes.

— Appellanterne tilpligtes at betale sagens omkostninger.

III – Om appellerne

A – *Indledende bemærkninger om funktionen af offentliggørelse af retsakter fra Unionens institutioner og organer og navnlig om brugen af internettet i denne forbindelse*

35. Det skal først bemærkes, at gyldigheden af artikel 59, stk. 10, i forordning nr. 1907/2006, for så vidt som den fastsætter, at kandidatlisten »offentliggøres« og »ajourføres« på ECHA's hjemmeside, »så snart der er truffet afgørelse om at optage stoffet [på den pågældende liste]«, ikke anfægtes i sagen for Retten, således at dette spørgsmål ikke er omfattet af retsforhandlingerne i forbindelse med nærværende appel.

36. Den pågældende bestemmelse udgør imidlertid, som det vil fremgå nedenfor, nødvendigvis kernen i de spørgsmål, der stilles i de to appeller, da den definerer den begivenhed, på baggrund af hvilken Retten afviste de to sager, og den rejser en række spørgsmål, der efter min opfattelse og i det mindste til en vis grad ikke kan ses bort fra.

37. Det skal her bemærkes, at funktionen af offentliggørelsen af retsakter fra Unionens institutioner og organer, der følger af hensynet til retssikkerheden, først og fremmest er, at de berørte personer får et nøjagtigt og præcist kendskab til omfanget af de forpligtelser, der i givet fald pålægges dem [18], samt i givet fald til det tidspunkt, fra hvilket disse, normalt [19], får retsvirkninger, således at de berørte personer netop kan træffe deres forholdsregler [20] og i givet fald og med fuldt kendskab til omstændighederne udøve deres klageret mod den pågældende retsakt.

38. Tilsvarende gør en offentliggørelse, der opfylder til de formelle krav, hvis overholdelse selv er underlagt Domstolens kontrol [21], det ligeledes muligt på sikker vis at fastslå tidspunktet for, hvornår de berørte personer må formodes at have fået kendskab til indholdet af de retsakter, der kan påvirke dem, og således, med visse undtagelser [22], det tidspunkt, fra hvilket fristerne for søgsmål mod disse med sikkerhed kan og skal beregnes, i retssikkerhedens interesse, selv hvor denne offentliggørelse ikke er en betingelse for deres anvendelse.

39. Retten til en effektiv domstolsbeskyttelse, der sikres ved artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, indebærer efter min opfattelse ligeledes, at der, når der hersker tvivl eller er vanskeligheder i forbindelse med vurderingen af om en sag kan antages til realitetsbehandling, foretages en undersøgelsen af sagens realitet og således gives adgang til en reel domstolsprøvelse, dog med forbehold for de øvrige sagsparters rettigheder og interesser. Denne fremgangsmåde indebærer således, at den retsinstans, som er forelagt sagen, ikke fortolker bestemmelserne om søgsmålsfrister overdrevent strengt og under alle omstændigheder forkaster en fortolkning, der er forudindtaget imod at antage sagen til realitetsbehandling [23].

18 — Jf. dom af 20.5.2003, sag C-108/01, Consorzio del Prosciutto di Parma og Salumificio S. Rita, Sml. I, s. 5121, præmis 95, og af 11.12.2007, sag C-161/06, Skoma-Lux, Sml. I, s. 10841, præmis 38.

19 — Om undtagelserne fra princippet om forbud mod tilbagevirkende kraft; jf. bl.a. dom af 25.1.1979, sag 98/78, Racke, Sml. s. 69, præmis 19 og 20, og af 9.1.1990, sag C-337/88, SAFA, Sml. I, s. 1, præmis 13.

20 — Jf. dom af 10.3.2009, sag C-345/06, Heinrich, Sml. I, s. 1659, præmis 42-44.

21 — Jf. i denne retning, hvad angår offentliggørelse i *Den Europæiske Unions Tidende*, bl.a. Racke-dommen, præmis 15, og SAFA-dommen, præmis 12. Vedrørende offentliggørelse på internettet jf. dom af 19.9.2002, sag C-221/01, Kommissionen mod Belgien, Sml. I, s. 7835, præmis 44 og 45.

22 — Jf. domme af 26.6.2012, sag C-335/09 P, Polen mod Kommissionen, og sag C-336/09 P, Polen mod Kommissionen.

23 — Jf. om denne velkendte fremgangsmåde, bl.a. i Spanien, som princippet pro actione, C. Sáez Lara, »Tutela judicial efectiva y proceso de trabajo«, i M.E. Casas Baamond, og M. Rodríguez-Piñero y Bravo-Ferrer, *Comentarios a la Constitución española,* Wolters Kluwer 2008, s. 603.

40. Det er i øvrigt derfor, at det i henhold til fast retspraksis normalt er datoen for den faktiske offentliggørelse af en retsakt, der får fristerne for anlæggelse af søgsmål til prøve af retsakten til at løbe, selv om sagsøgeren har haft kendskab til indholdet af denne inden offentliggørelsen, idet det tidspunkt, hvor sagsøgeren har fået kendskab til retsakten, som kriterium for hvornår søgsmålsfristen begynder at løbe, er subsidiært i forhold til kriterierne for retsaktens offentliggørelse eller meddelelse [24].

41. Herefter skal der foretages en undersøgelse af det specifikke formkrav for »offentliggørelse« af »afgørelser« om at optage stoffer på kandidatlisten via en ajourføring af den pågældende liste på ECHA's hjemmeside på internettet som fastsat i artikel 59, stk. 10, i forordning nr. 1907/2006, som uundgåeligt skal konfronteres med indholdet af den »juridiske meddelelse« opført af ECHA på den pågældende hjemmeside. I den del af den juridiske meddelelse, der har overskriften »ansvarsfraskrivelse«, fastslår ECHA bl.a., at »ECHA påtager sig imidlertid intet ansvar for oplysningerne på [sit websted]«, idet den præciserer, at »det ikke kan garanteres, at et dokument, som er tilgængeligt online, er en nøjagtig gengivelse af en officielt vedtaget tekst« [25]. Det har vist sig i det mindste vanskeligt ikke at tage hensyn til denne »ansvarsfraskrivelse« i forbindelse med vurderingen af omfanget og virkningerne af dette specifikke formkrav om offentliggørelse.

42. Artikel 59, stk. 10, i forordning nr. 1907/2006 kan læses som en bestemmelse, der fastsætter en vis »offentliggørelse« af indholdet af en »afgørelse«, der i øvrigt ikke er identificeret med tilstrækkelig præcision. Da der ikke er nogen som helst bestemmelse, der regulerer denne offentliggørelse på internettet [26], og som med sikkerhed gør det muligt at sikre datoerne for on-line-offentliggørelsen [27] samt on-line-oplysningernes autenticitet, fuldstændighed og uforanderlighed [28], kan den pågældende bestemmelse derimod ikke sammenlignes med en egentlig »offentliggørelse« med samtlige de juridiske konsekvenser, der følger heraf [29].

43. For at en hjemmeside kan anses for på gyldig vis at opfylde en forpligtelse til offentliggørelse i ordets egentlige forstand, må den teknisk set være i stand til at sikre, i det mindste for en del af indholdet på hjemmesiden, at en »ansvarsfraskrivelse« som den, der gælder for ECHA's hjemmeside, er helt unødvendig [30].

24 — Jf. dom af 10.3.1998, sag C-122/95, Tyskland mod Rådet, Sml. I, s. 973, præmis 35-39, og kendelse af 25.11.2008, sag C-500/07 P, TEA mod Kommissionen, præmis 21-23.

25 — Sidstnævnte, der blev konsulteret på dagen for retsmødet, er tilgængelig via et link i bunden af hver side på hjemmesiden (http://echa.europa.eu/fr/web/guest/legal-notice).

26 — Jf. i denne retning Skoma-Lux-dommen, præmis 48.

27 — Til forskel fra bl.a. hvad der fastsættes i artikel 58, stk. 4, i forordning nr. 1907/2006.

28 — Til sammenligning er det Kontoret for Den Europæiske Unions Publikationer, der sikrer *Den Europæiske Unions Tidendes* ægthed. Jf. artikel 3, stk. 1, litra a), i Europa-Parlamentets, Rådets, Kommissionens, Domstolens, Revisionsrettens, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs og Regionsudvalgets afgørelse 2009/496/EF af 26.6.2009 om organisationen og driften af Kontoret for Den Europæiske Unions Publikationer, EUT L 168, s. 41.

29 — Disse grundlæggende krav ligger til grund for Rådets forordning (EU) nr. 216/2013 af 7.3.2013 om elektronisk offentliggørelse af *Den Europæiske Unions Tidende,* EUT L 69, s. 1; jf. særligt ottende og tiende betragtning samt artikel 2, stk. 1, og artikel 4, stk. 1. Jf. også forslag til Rådets forordning om elektronisk offentliggørelse af *Den Europæiske Unions Tidende,* fremsat af Kommissionen den 4.4.2011 (KOM(2011) 162 endelig), punkt 1.1 og 1.3 i begrundelsen, ottende betragtning og artikel 1, stk. 2, og artikel 2, stk. 1 og 2, i det pågældende forslag.

30 — Artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 216/2013/EU vedrørende elektronisk offentliggørelse af *Den Europæiske Unions Tidende* bestemmer, i denne henseende, at retsvirkningerne af denne elektroniske offentliggørelse hviler på en elektronisk signatur, der er baseret på et certifikat, som er genereret af et sikkert signaturgenereringssystem i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/93/EF af 13.12.1999 om en fællesskabsramme for elektroniske signaturer, EFT 2000 L 13, s. 12.

44. Det skal endvidere fremhæves, at den omstændighed, at artikel 59, stk. 10, i forordning nr. 1907/2006 fastsætter denne offentliggørelse af afgørelser om optagelse af et stof på kandidatlisten, ikke nødvendigvis indebærer, at den udelukker enhver anden offentliggørelsesforanstaltning af de pågældende afgørelser, herunder på internettet. ECHA's bestyrelse kan sagtens, og uden at det er i strid med den pågældende bestemmelse, i sine interne regler under anvendelse af de beføjelser, den er tillagt ved artikel 78 i forordning nr. 1907/2006, fastsætte en egentlig forpligtelse til at offentliggøre de nævnte afgørelser.

45. Som afslutning på disse indledende bemærkninger skal det fremhæves, at eftersom gyldigheden af en fremgangsmåde for offentliggørelse som den i artikel 59, stk. 10, i forordning nr. 1907/2006 fastsatte ikke er blevet diskuteret i den foreliggende sag, er det ikke på grundlag af betragtninger af denne art, at appellerne skal vurderes. Henset til vigtigheden af denne offentliggørelse samt af den dato, hvorpå den er sket, mener jeg imidlertid, at disse overvejelser bør inddrages i forbindelse med den samlede vurdering af de to appelsager.

B – *Appellen i sag C-626/11 P (den anfægtede kendelse i sag T-1/10, hvori søgsmålet blev erklæret for for tidligt anlagt)*

1. Sammenfatning af parternes argumenter

46. Appellanterne har i det væsentlige påberåbt sig et enkelt anbringende vedrørende en fejlagtig fortolkning af forordning nr. 1907/2006, der førte til en tilsidesættelse af deres ret til en effektiv domstolsbeskyttelse.

47. De har nærmere bestemt foreholdt Retten at have fastslået, at det er den egentlige »optagelse« af acrylamid på kandidatlisten, som offentliggjort på ECHA's hjemmeside, der udgør den eneste retsakt, der er bestemt til at få retsvirkninger i forhold til tredjemand i forbindelse med den procedure, der er fastsat i artikel 59 i forordning nr. 1907/2006, i modsætning til identifikationen som et stof, der opfylder kriterierne i artikel 57 i forordning nr. 1907/2006 som formuleret og bragt til deres kundskab ved ECHA's pressemeddelelse af 7. december 2009.

48. ECHA har, støttet af Kongeriget Nederlandene og Kommissionen, derimod gjort gældende, at Retten med føje fastslog, at Medlemsstatsudvalgets afgørelse, hvorved acrylamid blev identificeret som et særligt problematisk stof, blot var en forberedende afgørelse, der ikke skulle få retsvirkninger for tredjemand, eftersom alene offentliggørelsen af den ajourførte kandidatliste på ECHA's hjemmeside kunne afføde sådanne virkninger.

2. Analyse

49. Det skal indledningsvis fremhæves, at appellanternes søgsmål i henhold til ordlyden i den anfægtede kendelse i sag T-1/10 blev afvist med den ene begrundelse, at den anfægtede afgørelse på datoen for sagsanlægget ikke var bestemt til at afføde retsvirkninger over for tredjemand[31]. Retten fandt, således som det navnligt fremgår af kendelsens præmis 45, at den pågældende afgørelse ikke kunne få virkninger før ikrafttrædelsen, der var fastsat til den 13. januar 2010, af ECHA's direktørs afgørelse, efter at der var truffet en enstemmig beslutning i Medlemsstatsudvalget om at optage acrylamid på den kandidatliste, der er offentliggjort på ECHA's hjemmeside.

50. Begrundelserne i den anfægtede kendelse i sag T-1/10 er behæftet med en række retlige fejl.

31 — Jf. navnlig præmis 41 og 46 i den anfægtede kendelse i sag T-1/10.

51. Det skal i denne henseende først og fremmest bemærkes, at Domstolen har fastslået, at der ifølge bestemmelserne i artikel 33, stk. 3, KS[32], der indeholder bestemmelser om de formaliteter, såsom offentliggørelse eller meddelelse, fra hvilke fristen for anlæggelse af annullationssøgsmål løber, ikke er til hinder for, at en sagsøger anlægger sag til prøvelse af en retsakt, så snart denne er vedtaget, og ikke venter indtil den er offentliggjort eller meddelt.

52. Der er intet i bestemmelserne i artikel 263, stk. 6, TEUF, der er til hinder for anvendelsen af denne retspraksis i den foreliggende sag.

53. Det fremgår tværtimod af Domstolens samlede retspraksis, at retten til en effektiv domstolsbeskyttelse indebærer, at alle retssubjekter har ret til at anlægge et annullationssøgsmål til prøvelse af en retsakt, for så vidt som den pågældende retsakt er bestemt til at afføde retsvirkninger over for tredjemand og således kan påvirke denne, og den berørte person opfylder de øvrige betingelser for at søgsmålet kan antages til realitetsbehandling, så snart han får kendskab til den pågældende retsakts ophavsmand, indhold og begrundelse, uden at sagen kan afvises som for tidligt anlagt, selv om den pågældende retsakt endnu skal offentliggøres eller meddeles, og således selv før disse eventuelle formaliteter er afsluttet.

54. Som det fremgår af fast retspraksis, skal der være adgang til at anlægge annullationssøgsmålet i forhold til samtlige retsakter fra Unionens institutioner og organer, der er bestemt til at afføde retsvirkninger over for tredjemand[33], dvs. retligt bindende virkninger, som kan berøre sagsøgerens interesser gennem en væsentlig ændring af dennes retsstilling[34], idet de nævnte retsvirkninger skal vurderes i henhold til objektive kriterier vedrørende selve indholdet af den omtvistede retsakt[35], og idet der i givet fald skal tages hensyn til den sammenhæng, hvori den er vedtaget[36].

55. Heraf følger, at når en retsakt, henset til dens indhold og de omstændigheder, hvorunder den er vedtaget, endeligt og utvetydigt[37] er bestemt til at afføde retsvirkninger over for tredjemand, udgør den en anfægtelig retsakt i henhold til artikel 263 TEUF, uafhængigt af dens offentliggørelse eller meddelelse.

56. Offentliggørelsen af en retsakt er, således som det ligeledes fremgår af Domstolens faste praksis, en forudsætning for, at retsakten kan gøres gældende[38], som derfor får søgsmålsfristen til at løbe. Selv om offentliggørelsen af en retsakt ganske vist udløser søgsmålsfristerne, og retsakten ved udløbet af disse bliver endelig, udgør offentliggørelsen derimod ikke en betingelse for adgang til klageret mod den pågældende retsakt.

57. Retten fastslog i den foreliggende sag på den ene side, at en retsakt, hvorved et stof identificeres som særligt problematisk, som er vedtaget i henhold til proceduren i artikel 59 i forordning nr. 1907/2006, indebærer retlige forpligtelser, herunder en oplysningspligt i henhold til artikel 7, stk. 2, artikel 31, stk. 1, litra c), og artikel 31, stk. 3, litra b), samt artikel 33, stk. 1 og 2, i forordning nr. 1907/2006[39]. Retten fastslog på den anden side, at det organ under ECHA, som er ansvarlig for optagelsen af et stof på kandidatlisten, ikke råder over nogen skønsbeføjelse vedrørende denne optagelse, idet der var enstemmighed i Medlemsstatsudvalget[40].

32 — Jf. dommen i sagen Hoogovens Groep mod Kommissionen, præmis 8.

33 — Jf. dom af 31.3.1971, sag 22/70, Kommissionen mod Rådet, Sml. 1971, s. 41, org.ref.: Rec. s. 263, præmis 39 og 42, og af 23.4.1986, sag 294/83, Les Verts mod Parlamentet, Sml. s. 1339, præmis 24.

34 — Jf. dom af 11.11.1981, sag 60/81, IBM mod Kommissionen, Sml. s. 2639, præmis 9.

35 — Jf. bl.a. dom af 19.12.2012, sag C-314/11 P, Kommissionen mod Planet, præmis 94 og 95.

36 — Jf. i denne retning dom af 26.1.2010, sag C-362/08 P, Internationaler Hilfsfonds mod Kommissionen, Sml. I, s. 669, præmis 58.

37 — Jf. dom af 26.5.1982, sag 44/81, Tyskland og Bundesanstalt für Arbeit mod Kommissionen, Sml. s. 1855, præmis 8-12.

38 — Jf. bl.a. dom af 29.5.1974, sag 185/73, König, Sml. s. 607, præmis 6, Racke-dommen, præmis 15, Skoma-Lux-dommen, præmis 37, og Heinrich-dommen, præmis 43, samt dom af 12.7.2012, sag C-146/11, Pimix, præmis 33.

39 — Jf. præmis 42 i den anfægtede kendelse i sag T-1/10.

40 — Jf. præmis 46 i den anfægtede kendelse i sag T-1/10.

58. Retten konkluderede ikke desto mindre, at den retsakt, hvorved et stof identificeres som særligt problematisk, ikke er bestemt til at afføde retsvirkninger over for tredjemand før optagelsen af det pågældende stof på den kandidatliste, som offentliggøres på ECHA's hjemmeside [41], og helt præcist, før ikrafttrædelsen af ECHA's direktørs afgørelse om at offentliggøre kandidatlisten [42]. Retten fastslog på baggrund heraf, at fristen for »anlæggelse af et søgsmål […] til prøvelse af en retsakt, hvorved et stof identificeres som særligt problematisk […], [også først kan] løbe fra offentliggørelsen af den kandidatliste, der omfatter dette stof«.

59. Det er således datoen for den egentlige offentliggørelse af kandidatlisten på ECHA's hjemmeside, og helt præcist datoen for den ajourføring af denne liste, der er sammenfaldende med datoen for ikrafttrædelsen af den pågældende afgørelse, som Retten anså for at udgøre det obligatoriske begyndelsestidspunkt for de pågældende søgsmålsfrister [43], og på grundlag af hvilke den fastslog, at appellanternes søgsmål var for tidligt anlagt.

60. Herved begik Retten en fejl både vedrørende omfanget og virkningerne af offentliggørelsen af EU-retlige retsakter og vedrørende fortolkningen af begrebet »anfægtelig retsakt« i artikel 263 TEUF's forstand.

61. Ved at fastslå, at appellanternes annullationssøgsmål til prøvelse af ECHA's afgørelse om optagelse af acrylamid på kandidatlisten var for tidligt anlagt, for så vidt som sagen var anlagt forud for offentliggørelsen af den pågældende liste på ECHA's hjemmeside, begik Retten derfor en retlig fejl i fortolkningen af bestemmelserne i artikel 263, stk. 6, TEUF.

62. Det skal tilføjes, at det, således som såvel Kongeriget Nederlandene som Kommissionen gjorde gældende i forbindelse med sagsbehandlingen for Retten, er afgørelsen fra direktøren for ECHA om at optage et stof på kandidatlisten, der skal betragtes som den endelige retsakt, der afslutter den procedure, der er fastsat i artikel 59 i forordning nr. 1907/2006.

63. Offentliggørelsen af den ajourførte kandidatliste på ECHA's hjemmeside er kun en fysisk handling, der gør det muligt for de berørte personer at få kendskab til ECHA's endelige afgørelse [44], selv om det er denne handling, der i den foreliggende sag betinger, at den pågældende afgørelse kan gøres gældende over for disse og fastsætter datoen for, hvornår de præklusive frister for at påklage denne begynder at løbe.

64. Endelig er der, da der ikke er andre former for officielle oplysninger om optagelsen af et stof på kandidatlisten, såsom offentliggørelsen af afgørelsen fra ECHA's direktør eller dennes meddelelse til de berørte parter, der havde fremsat kommentarer som omhandlet i artikel 59, stk. 4, i forordning nr. 1907/2006, så meget desto større grund til at antage et søgsmål, der er anlagt af disse berørte parter, så snart de har fået kendskab til en sådan optagelse, til realitetsbehandling.

65. Den anfægtede kendelse i sag T-1/10 bør derfor annulleres og sagen hjemvises til Retten, for at denne kan træffe afgørelse om de øvrige anbringender og argumenter, som parterne har gjort gældende, og navnlig om ECHA's øvrige afvisningspåstande i dennes formalitetsindsigelse. Det skal herved fremhæves, at såfremt Retten måtte fastslå, at appellanternes søgsmål kan antages til realitetsbehandling, medfører denne konklusion automatisk, at det af appellanterne anlagte søgsmål i sag T-268/10, der er genstand for appellen i sag C-625/11 P, som jeg nu vil undersøge, ikke kan antages til realitetsbehandling på grund af litispendens, for så vidt som der gives medhold i denne appel, og sagen hjemvises for Retten.

41 — Ibidem, præmis 45 og 50.

42 — Jf. præmis 7 og 45 i den anfægtede kendelse i sag T-1/10.

43 — Jf. navnlig præmis 50 i den anfægtede kendelse i sag T-1/10.

44 — Jf. i samme retning kendelse af 28.6.2011, sag C-93/11 P, Verein Deutsche Sprache mod Rådet, præmis 26.

C – Appellen i sag C-625/11 P (den anfægtede kendelse i sag T-268/10, hvori søgsmålet blev erklæret for for sent anlagt)

1. Sammenfatning af parternes argumenter

66. Appellanterne har i det væsentlige påberåbt sig et enkelt anbringende om, at Retten begik en fejl i sin fortolkning af dens procesreglements artikel 102, stk. 1, og retspraksis vedrørende beregningen af søgsmålsfrister, der førte til en tilsidesættelse af deres ret til en effektiv domstolsbeskyttelse. De har gjort gældende, at den frist på 14 dage, der er fastsat i den pågældende bestemmelse, skal anvendes på enhver offentliggjort retsakt, uanset hvordan offentliggørelsen sker, og ikke kun for retsakter, der offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

67. ECHA, der i det hele støttes af Kongeriget Nederlandene, mener derimod, at den frist på 14 dage, der er fastsat i artikel 102, stk. 1, i Rettens procesreglement, ikke kan finde anvendelse i tilfælde af offentliggørelse af en retsakt på internettet. Da EU-retlige bestemmelser vedrørende procesfrister skal anvendes strengt, kan anvendelsesområdet for den pågældende bestemmelse ikke udvides uden en ændring af det pågældende procesreglement og uden at tilsidesætte retssikkerhedsprincippet. ECHA fremhæver herved ligeledes forskellen mellem en offentliggørelse på internettet og en offentliggørelse i *Den Europæiske Unions Tidende*.

68. Kommissionen har fremhævet, at appellanterne i forbindelse med deres appel har begrænset sig til at kritisere den forskelsbehandling eller vilkårlige behandling, som de er genstand for. Men som Retten fastslog i præmis 38 i den anfægtede kendelse i sag T-268/10, beregnes den søgsmålsfrist, der i den foreliggende sag er anvendt over for appellanterne, og hvorved der ikke tages hensyn til den frist på 14 dage, der er fastsat i artikel 102, stk. 1, i Rettens procesreglement, ens for enhver part, der er i samme situation som sidstnævnte.

2. Analyse

69. Det skal indledningsvis fremhæves, at Retten i henhold til ordlyden i den anfægtede kendelse i sag T-268/10 traf afgørelse om ikke at antage søgsmålet til realitetsbehandling på grund af præklusion med den begrundelse, at den frist på 14 dage, der er fastsat i artikel 102, stk. 1, i Rettens procesreglement, ikke, ud over hvad der fremgår af dens ordlyd, kunne finde anvendelse på retsakter, der, som den i den foreliggende sag anfægtede, ikke var offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*, men alene på internettet [45], idet Retten præciserede, at der ikke forelå en undskyldelig fejltagelse [46].

70. Begrundelserne for den anfægtede kendelse i sag T-268/10 er ligeledes behæftede med retlige fejl.

71. Det bemærkes, at Rettens procesreglement ikke, i øvrigt lige som Domstolens procesreglement [47], indeholder bestemmelser svarende til de i dets artikel 102, stk. 1, fastsatte, hvad særligt angår offentliggørelsen på internettet af retsakter fra Unionens institutioner og organer.

45 — Jf. navnlig præmis 34 i den anfægtede kendelse i sag T-268/10.

46 — Jf. navnlig præmis 41 i den anfægtede kendelse i sag T-268/10.

47 — Jf. i denne henseende artikel 50 i Domstolens nye procesreglement, godkendt af Rådet for Den Europæiske Union den 24.9.2012, der i det væsentlige har samme ordlyd som artikel 102, stk. 1, i Rettens procesreglement. Jf. ligeledes identiske bestemmelser i artikel 81, stk. 1, i De Europæiske Fællesskabers Domstols procesreglement af 19.6.1991, EFT L 176, s. 7.

72. Mere generelt skal det fastslås, at Unionens bestemmelser om søgsmålsfrister ikke indeholder nogen som helst bestemmelse om offentliggørelse på internettet af retsakter fra Unionens institutioner og organer, således at det påhviler Domstolen at udfylde dette hul og dermed sikre retten til en effektiv domstolsprøvelse [48] under overholdelse af de almindelige retsprincipper og nu artikel 47 i EU's charter om grundlæggende rettigheder [49] som fortolket i lyset af artikel 6, stk. 1, og artikel 13 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, der blev undertegnet i Rom den 4. november1950.

73. I denne henseende fremgår det ganske vist af retspraksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol [50], således som Domstolen har haft lejlighed til at påpege [51], at retten til adgang til domstolsprøvelse, hvoraf retten til søgsmålsadgang udgør et særligt aspekt, ikke er absolut og er underlagt begrænsninger navnlig med hensyn til betingelserne for et søgsmåls antagelse til realitetsbehandling, herunder fastsættelsen af en præclusionsfrist [52].

74. Det skal ligeledes bemærkes, at selv om retssubjekterne må forvente, at bestemmelserne om antagelighed til realitetsbehandling finder anvendelse, skal disse forfølge et legitimt mål og være forholdsmæssige og må derfor ikke hindre retssubjekternes adgang til en domstol på en sådan måde eller i en sådan grad, at deres ret reelt er uden indhold [53]. Anvendelsen af disse regler må ikke hindre dem i at anvende en mulig klageadgang [54].

75. I lyset af disse principper skal det undersøges, om Retten med føje kunne afvise at tage hensyn til den frist, på 14 dage, der er fastsat i artikel 102, stk. 1, i Rettens procesreglement, og følgelig fastslå, at appellanternes søgsmål var for sent anlagt, og at de ikke kunne påberåbe sig en undskyldelig fejl.

a) Spørgsmålet om, hvorvidt fristen på 14 dage finder anvendelse på retsakter offentliggjort på internettet

76. Det skal i denne henseende først og fremmest bemærkes, at selve ordlyden af artikel 102, stk. 1, i Rettens procesreglement ikke er tvetydig, for så vidt som den pågældende bestemmelse først nævner offentliggørelse af retsakter generelt set, for derefter, til slut, at nævne offentliggørelse i *Den Europæiske Unions Tidende*.

77. Det kan derfor, i modsætning til hvad Retten fastslog, formodes, at den pågældende bestemmelse regulerer ikke blot beregnelsen af frister for anlæggelse af søgsmål til prøvelse af »retsakter, der offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*«, men mere generelt beregnelsen af frister for anlæggelse af søgmål til prøvelse af offentliggjorte retsakter til forskel fra retsakter, der er meddelt. Præcisionen vedrørende offentliggørelse i *Den Europæiske Unions Tidende* er således en reminiscens og stammer fra en tid, hvor internettet ikke eksisterede, og hvor man kun kunne forestille sig en retsakt offentliggjort i en udgave af *Den Europæiske Unions Tidende,* der nødvendigvis måtte være trykt.

48 — Jf. dom af 28.2.2013, sag C-334/12 RX-II, Arango Jaramillo m.fl. mod EIB, fornyet prøvelse, endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 40-46.

49 — Jf. bl.a. dom af 8.12.2011, sag C-389/10 P, KME Germany m.fl. mod Kommissionen, endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 119.

50 — Jf. bl.a. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom af 28.10.1998, Pérez de Rada Cavanilles mod Spanien, stævning nr. 28090/95, *Reports of judgments and decisions* 1998-VIII, § 44, og af 6.12.2011 i sagen Anastasakis mod Grækenland, stævning nr. 41959/08, endnu ikke trykt i *Reports of judgments and decisions*, § 24.

51 — Jf. kendelse af 16.10.2010, sag C-73/10 P, Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert mod Kommissionen, Sml. I, s. 11535, præmis 53, og dommen i sagen Arango Jaramillo m.fl. mod EIB, fornyet prøvelse, præmis 43.

52 — Jf. kendelse af 17.5.2002, sag C-406/01, Tyskland mod Parlamentet og Rådet, Sml. I, s. 4561, præmis 20, og kendelsen i sagen Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert mod Kommissionen, præmis 48-50.

53 — Jf. bl.a. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom af 19.12.1997, Brualla Gómez de la Torre mod Spanien, stævning nr. 26737/95, *Reports of judgments and decisions* 1997-VIII, p. 2955, § 33, og dommen i sagen Pérez de Rada Cavanilles mod Spanien, § 44.

54 — Jf. bl.a. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom af 16.11.2000, S.A. »Sotiris et Nikos Koutras ATTEE« mod Grækenland, stævning nr. 39442/98, *Reports of judgments and decisions* 2000-XII, § 20, og dommen i sagen Anastasakis mod Grækenland, § 24.

78. En blot og bar ordlydsanalyse af denne bestemmelse i Rettens procesreglement kan imidlertid ikke anses for tilstrækkelig til at besvare det principielle spørgsmål, som den foreliggende sag rejser, og det er ifølge Domstolens faste praksis nødvendigt at fortolke bestemmelsen under hensyntagen til dens sammenhæng og det formål, der tilstræbes hermed [55].

79. Den frist på 14 dage, der er fastsat i artikel 102, stk. 1, i Rettens procesreglement, skyldes nødvendigheden af at sikre, at samtlige retssubjekter i Unionen har samme frist for anlæggelse af søgsmål til prøvelse af retsakter fra Unionens institutioner og organer, som offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*, ikke at regne fra den officielle udgivelsesdato for *Den Europæiske Unions Tidende*, som det normalt fremgår af hvert af dennes numre, men fra den dato, hvor det med rimelighed må formodes, at *Den Europæiske Unions Tidende* er til rådighed, eftersom den normalt er ankommet i samtlige Unionens medlemsstater. Domstolen har i øvrigt haft lejlighed til at fastslå, at offentliggørelsen af en elektronisk version af *Den Europæiske Unions Tidende* ikke kan anses for en tilstrækkelig tilrådighedsstillelse af fællesskabslovgivningen, til at den kan gøres gældende over for borgerne [56].

80. Den pågældende frist på 14 dage blev således, henset til offentliggørelsens funktion, der er nævnt ovenfor, indført for at sikre en ligebehandling af samtlige retssubjekter i Unionen. Fristen udgør derfor, i en vis forstand, en fastsat latenstid, der sikrer overholdelsen af det almindelige ligebehandlingsprincip i EU-retten i forbindelse med annullationssøgsmål.

81. Den blotte omstændighed, at offentliggørelsen af en retsakt er fastsat til at ske på internettet, gør det dog følgelig ikke muligt at »ignorere« den frist på 14 dage, der er fastsat i artikel 102, stk. 1, i Rettens procesreglement. Tværtimod, og da der ikke findes udtrykkelige bestemmelser, der regulerer offentliggørelsen af retsakter fra Unionens institutioner og organer på internettet, skal den pågældende bestemmelse fortolkes således, at fristen, under overholdelse af det almindelige ligehandlingsprincip og i mangel af tvingende modsatrettede hensyn [57], skal finde anvendelse ved beregning af fristerne for anlæggelse af søgsmål til prøvelse af enhver retsakt offenliggjort af Unionens institutioner og organer, uanset på hvilken måde offentliggørelsen sker.

b) Om den undskyldelige fejltagelse

82. Under alle omstændigheder, og ud over denne pro actione-fortolkning af bestemmelserne i artikel 102, stk. 1, i Rettens procesreglement, påhviler det sidstnævnte at vurdere en eventuel undskyldelig fejltagelse fra appellaternes side under hensyntagen til samtlige faktiske omstændigheder.

83. Selv om det ganske vist er korrekt, at begrebet »undskyldelig fejltagelse« kun omfatter usædvanlige omstændigheder, navnlig tilfælde hvor den pågældende institution har udvist en adfærd, der enten i sig selv eller i afgørende omfang må antages at kunne fremkalde en vildfarelse hos en borger, der er i god tro, og som har udvist den omhu, der kræves af en normalt påpasselig erhvervsdrivende [58], har Domstolen imidlertid også præciseret [59], at begrebet ikke kan begrænses til dette ene tilfælde, og at en undskyldelig fejltagelse kan opstå som følge af enhver form for usædvanlige omstændigheder [60].

55 — Jf. bl.a. dom af 24.10.1996, sag C-217/94, Eismann, Sml. I, s. 5287, præmis 16, af 16.1.2003, sag C-315/00, Maierhofer, Sml. I, s. 563, præmis 27, og af 15.7.2004, sag C-321/02, Harbs, Sml. I, s. 7101, præmis 28.

56 — Jf. Skoma-Lux-dommen, præmis 47-50.

57 — Jf. dom af 5.4.1979, sag 117/78, Orlandi mod Kommissionen, Sml. s. 1613, præmis 10 og 11.

58 — Jf. dom af 15.12.1994, sag C-195/91 P, Bayer mod Kommissionen, Sml. I, s. 5619, præmis 26, kendelse af 27.11.2007, sag C-163/07 P, Diy-Mar Insaat Sanayi ve Ticaret og Akar mod Kommissionen, Sml. I, s. 10125, præmis 36, og af 14.1.2010, sag C-112/09 P, SGAE mod Kommissionen, Sml. I, s. 351, præmis 20, samt kendelsen i sagen Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert mod Kommissionen, præmis 42.

59 — Jf. dommen i sagen Bayer mod Kommissionen, præmis 26.

60 — Jf. kendelsen i sagen SGAE mod Kommissionen, præmis 29.

84. Retten fastslog, at appellanternes fejl »beror på en fejlagtig fortolkning af enten […] artikel 102, stk. 2, eller artikel 101, stk. 1, [i Rettens procesreglement]«, hvilke bestemmelser på ingen måde var vanskelige at fortolke.

85. Selv om det er korrekt, at Domstolen i den af Retten citerede kendelse[61] fastslog, at ordningen vedrørende søgsmålsfrister ikke frembyder nogen særlige fortolkningsvanskeligheder, sigtede den alene på beregningsmåden for de pågældende frister. Retten kunne ikke af denne ene kendelse udlede, at spørgsmålet om beregning af fristerne for anlæggelse af søgsmål til prøvelse af retsakter fra Unionens institutioner og organer, der alene offentliggøres på internettet, var helt klare og ikke gav anledning til nogen rimelig tvivl.

86. Den omstændighed, at der ikke er nogen som helst udtrykkelig bestemmelse og ingen specifik retspraksis om beregningsmåden for fristerne for anlæggelse af søgsmål til prøvelse af de retsakter fra Unionens institutioner og organer, der alene offentliggøres på internettet, burde tværtimod have bevirket, at Retten havde taget hensyn til samtlige omstændigheder i sagen med henblik på, i lyset af retten til en effektiv domstolsbeskyttelse, at vurdere betingelserne for at fastslå en undskyldelig fejltagelse.

87. Tvetydigheden i ordlyden af artikel 102, stk. 1, i Rettens procesreglement, sammenholdt med den omstændighed, at den omhu, med hvilken appellanterne havde troet at kunne udøve deres søgsmålsret, blev kvitteret med en kendelse afsagt samme dag, ifølge hvilken deres sag ikke kunne antages til realitetsbehandling, da den var for tidligt anlagt, burde have ført Retten til at erkende, at der forelå en undskyldelig fejltagelse.

88. Følgelig begik Retten en retlig fejl ved fortolkningen af artikel 263, stk. 6, TEUF og artikel 102, stk. 1, i dens procesreglement ved at fastslå, at appellanternes annullationssøgsmål til prøvelse af ECHA's afgørelse om optagelse af acrylamid på kandidatlisten var for sent anlagt, og at dette ikke skyldes en undskyldelig fejltagelse.

89. Den anfægtede kendelse i sag T-268/10 skal derfor annulleres og hjemvises for Retten, med henblik på at denne tager stilling til parternes øvrige anbringender og argumenter, idet det imidlertid skal erindres, at sagen skal afvises som følge af litispendens, såfremt søgsmålet i sag T-1/10, der hjemvises til Retten, antages til realitetsbehandling.

IV – Forslag til afgørelse

90. Jeg foreslår følgelig Domstolen at træffe følgende afgørelse:

I sag C-625/11 P:

»1) Kendelsen afsagt af Den Europæiske Unions Ret den 21. september 2011, PPG og SNF mod ECHA (sag T-268/10), ophæves.

2) Sagen hjemvises til Retten.

3) Afgørelsen om sagens omkostninger udsættes.«

I sag C-626/11 P:

»1) Kendelsen afsagt af Den Europæiske Unions Ret den 21. september 2011, PPG og SNF mod ECHA (T-1/10), ophæves.

61 — Jf. kendelsen i sagen Tyskland mod Parlamentet og Rådet, præmis 21.

2) Sagen hjemvises til Retten.

3) Afgørelsen om sagens omkostninger udsættes.«